

Najczęściej zadawane pytania
dotyczące Horse Assisted
Education i szkoleń
prowadzonych tą metodą.

Pytania i Odpowiedzi

CZYM JEST I CO WYRÓŻNIA HAE?

- **Co to jest Horse Assisted Education (*szkolenia z końmi jako współtrenerami*)?**

Horse Assisted Education, czyli metoda edukacyjna podczas której rolę współtrenerów pełnią konie. To nauka poprzez indywidualne doświadczenie i refleksję. Konie nie są tu wykorzystywane jako narzędzia pracy dydaktycznej, lecz są współuczestnikami zajęć, wspierając naukę i doświadczenie ludzi.

- **Jak przebiega proces edukacyjny podczas szkolenia?**

Poprzez analizę zachowania koni, ich odpowiedzi na konkretne postawy ludzi, obserwację tego jak reagują lub nie reagują na zachowania ludzi, uczestnicy zajęć mogą rozpoznać swoje słabości i mocne strony. Dzięki dyskusji i refleksji można wnioskować jakie postawy i zachowania mogłyby być bardziej skuteczne dla danej osoby w różnych sytuacjach.

- **Kto prowadzi szkolenie?**

Szkolenia Horse Assisted Education prowadzone są przez profesjonalnego trenera lub coacha posiadającego doświadczenie szkoleniowe, a równocześnie będącego znawcą końskiej psychiki. Unikatową wartością tej edukacji jest obecność czworonogich współtrenerów - koni, które zdecydowanie podnoszą skuteczność procesu.

- **Co daje uczestnictwo w warsztacie Horse Assisted Education?**

Model nauczania Horse Assisted Education pozwala każdemu człowiekowi lepiej i głębiej poznać siebie i innych, poprzez uczestnictwo w ćwiczeniach z końmi, po których następuje przepracowanie emocji, przedyskutowanie zachowań i ich konsekwencji. Następnym krokiem jest rozpoznanie wzorców postępowania i zidentyfikowanie jak mogą one odnosić się do codziennej postawy uczestnika warsztatu w pracy i w domu. Nauka opiera się tu na

indywidualnym doświadczeniu i eksperymentowaniu, połączonym z refleksją, analizą i wnioskowaniem, jak najlepiej przenieść naukę na grunt codziennego życia i pracy.

- **Czym różni się HAE od innych eksperymentalnych form edukacji?**

Choć Horse Assisted Education nawiązuje do innych eksperymentalnych form edukacji to jednak jego wartość i skuteczność wpływa z dodania elementu żywych i bezgranicznie szczerych współtrenerów i coach'ów – koni – z ich zróżnicowanymi osobowościami, postawami, motywacjami i nastrojami – podobnie jak to się ma w przypadku ludzi, z którymi przychodzi nam żyć i pracować.

- **Jak skuteczne jest HAE?**

Z doświadczenia wynika, że metoda Horse Assisted Education jest znacznie szybsza i mocniejsza niż inne formy szkoleń. Dwudniowe warsztaty pozwalają na osiągnięcie podobnych zmian w zachowaniu i postawie uczestników, jakie można zaobserwować po kilkudziesięciu dniach tradycyjnych szkoleń. W efekcie jest to metoda bardziej ekonomiczna, gdyż pozwala na oszczędność budżetu szkoleniowego i czasu. To metoda oparta o procesy coachingowe, nie dająca gotowych recept, ale pozwalająca uczestnikom wypracować ich własne i najbardziej skuteczne rozwiązania.

- **Z czego wynika skuteczność HAE?**

Tak duża efektywność metody wynika z faktu, że jest to proces orientacji emocjonalnej. Sama wiedza nie zmienia zachowania człowieka, nie można więc oczekiwać zauważalnych efektów zmian postaw i zachowań, jeżeli nauka nie jest połączona z doświadczeniem i silnymi emocjami. Zmiana zachowania wynika wyłącznie ze zmiany przekonań na własny temat i na temat skuteczności własnych postaw i wzorców zachowań.

- **Z czego wynika zmiana przekonań podczas warsztatów?**

Warsztaty Horse Assisted Education połączone są z emocjami i często są połączone ze zmianą przekonań. Zmiana taka następuje w wyniku otrzymania natychmiastowej i zobiektywizowanej informacji zwrotnej. Szczególnym atutem jest to, że informacja zwrotna nie jest udzielana przez trenera, czyli nie podlega ocenie drugiego człowieka, mającego własne filtry i przekonania. Feedback jest obiektywny, czytelny i jednoznaczny, udzielany przez konia – współtrenera. Koń nie ma własnych ukrytych celów i żyjąc wyłącznie w

chwili obecnej, „tu i teraz” odnosi się bezpośrednio i wyłącznie do aktualnej sytuacji oraz tego, co człowiek do niej wnosi.

- **Czy można przenieść te doświadczenia na grunt codziennej pracy?**

Istotnym elementem Horse Assisted Education jest transfer doświadczenia do środowiska pracy. Eksperymentując w nowej sytuacji z różnymi postawami i zachowaniami uczestnicy szybciej niż przy innych metodach szkoleniowych odkrywają nowe sposoby zachowań i mogą ocenić ich skuteczność. Uczestnicy zajęć dobrze zapamiętują to doświadczenie, gdyż połączone jest ono z emocjami. Dyskusja i refleksja, która następuje po ćwiczeniach pozwala na zinternalizowanie nowych doświadczeń. W efekcie uczestnicy mają silną motywację, aby wprowadzać zmiany do swojego zachowania w środowisku pracy. Innymi słowy po warsztatach HAE ludzie nie tylko wiedzą, ale także chcą zmienić swoje zachowanie na skuteczniejsze i bardziej efektywne.

- **Jakie są inne walory HAE?**

Dodatkowym walorem HAE jest integracja zespołów we wspólnym, pozytywnym celu, co dzieje się zazwyczaj, gdy ludzie wspólnie przeżywają emocje. Warsztaty takie pozwalają oszczędzić wydatki na dodatkowe szkolenia dotyczące radzenia sobie z emocjami, wychodzenia poza strefy komfortu, budowania wiary w siebie czy pokonywania obaw, gdyż są to integralne elementy składowe Horse Assisted Education. Zajęcia z końmi oferują maksymalną spójność myśli – ciała – i uczuć, co jest podstawą dobrze rozwiniętej inteligencji emocjonalnej i kluczem do efektywności w życiu osobistym i pracy zawodowej.

- **Od jak dawna wykorzystywana jest metoda Horse Assisted Education?**

W USA metoda ta znana jest i stosowana zarówno w kształceniu kadr biznesowych, jak i rozwoju osobistym od prawie 20 lat, a w Europie została wprowadzona kilka lat później. Pierwsze szkolenia w Polsce zostały przeprowadzone w 2006 roku.

- **Jakie firmy zdecydowały się skorzystać z HAE w rozwoju kadr?**

Forma szkolenia kadr we współpracy z końmi jest wysoko oceniana przez światowe korporacje, takie jak: Siemens, Procter & Gamble, Ernst & Young, Hewlett Packard, IBM, McKinsey i wiele innych. W Polsce z tej formy edukacji korzystały między innymi: BP, Skandia, Millennium Bank, Pliva, BZ WBK, HP, Aviva, DBM.

DLACZEGO KOŃ?

- **Dlaczego warto wykorzystywać konie w szkoleniu ludzi?**

Jest wiele powodów dla których warto wykorzystywać konie w edukacji człowieka. Horse Assisted Education oferuje bowiem coś, czego żaden inny program szkoleniowy nie zapewnia. Tym wyróżnikiem jest duże, żyjące, oddychające i reagujące na człowieka stworzenie, które nieustająco kreuje zmieniające się i ewoluujące wraz z postawą człowieka doświadczenie.

- **Jakie cechy konia powodują, że nadaje się on do tych zajęć?**

Konie są niezwykle wrażliwe na to co dzieje się w ich otoczeniu, utrzymują nieustającą świadomość zmian wokół siebie i reagują na nie. Ewolucyjnie był to dla gatunku absolutny warunek przetrwania. Konie mają tyle różnych indywidualnych osobowości, fizycznych możliwości i ograniczeń, ile ludzie, którzy z nimi pracują. Najistotniejsze jest jednak to, że dają natychmiastową i absolutnie zobiektywizowaną informację zwrotną, która uświadamia nam co potrzebujemy zmienić w naszej postawie i zachowaniu, aby osiągnąć partnerstwo w osiągnięciu założonego celu.

- **Skąd koń czerpie informacje o umiejętnościach człowieka?**

Partner - koń, doskonale i bardzo dokładnie wyczuwa poziom zaufania człowieka do siebie, pewności siebie, świadomości sytuacji i umiejętności interpersonalnych. Konie całkowicie bezinteresownie oferują możliwość rozpoznania tego, co trzeba zmienić, aby odnieść sukces w osobistych i zawodowych relacjach.

- **Dlaczego konie są takim dobrym zwierciadłem ludzkich emocji?**

Konie nie potrafią nie odbierać prawdziwych emocji, wyczuwając niespójność pomiędzy zachowaniem a emocjami. Umiejętność tę mają wykształconą i ugruntowaną ewolucyjnie. Nie potrafią kłamać, więc ukazują prawdziwą historię człowieka. Ich wrażliwość na sygnały pozawerbalne, będąca wynikiem rozwoju ewolucyjnego, daje im niesamowitą zdolność do odczytywania i odzwierciedlania stanu emocjonalnego, tego z kim przebywają. Swoją reakcją i odpowiedzią oferują przy tym fizyczny, bardzo klarowny i łatwy do zaobserwowania feedback. Jako zwierzęta stadne oferują bardzo cenną informację dotyczącą dynamiki grupowej i ról, które odgrywają poszczególni członkowie zespołu.

- **Dlaczego warsztaty z końmi mogą być dla pracowników skuteczniejsze niż inne formy?**

Dla koni nie ma znaczenia pozycja, stanowisko, status czy marka samochodu. Odbierają to co się wydarza TU i TERAZ, w aktualnej relacji z osobą, są totalnie szczere w odpowiedzi i nie mają swoich ukrytych celów. Z koniem można czuć się całkowicie wolnym i bezpiecznym, aby dać z siebie wszystko. Jest to inna jakość niż na wielu tradycyjnych szkoleniach, podczas których uczestnicy nie czują się wystarczająco komfortowo, aby w pełni skorzystać doświadczenia.

- **Czy trzeba mieć wcześniejszy kontakt z końmi, by uczestniczyć w warsztatach?**

Horse Assisted Education w najmniejszym stopniu nie opiera się na jeździe konnej. Nie jest potrzebne żadne doświadczenie ani wcześniejszy kontakt z końmi. Żadne z ćwiczeń nie jest wykonywane na siodle. Uczyć się tą metodą mogą zarówno osoby, dla których to będzie pierwszy kontakt z końmi, jak i osoby mające z nimi częsty kontakt.

- **Wielu ludzi boi się koni, czy mogą brać udział w szkoleniu?**

Zdecydowana większość ludzi czuje respekt przed końmi, nawet ci którzy pracują z nimi od lat. Jest to normalny i zdrowy przejaw troski o siebie. Jednakże magia szkoleń z końmi polega właśnie na wykraczaniu poza strefy komfortu. Profesjonalny trener daje szansę stopniowego osvajania się z sytuacją oraz bezpiecznego pokonywania własnych ograniczeń.

- **Czy konie wykorzystywane do zajęć są bezpieczne?**

W szkoleniu HAE uczestniczą wyłącznie sprawdzone konie, które lubią współpracować z ludźmi, są spokojne i można na nich polegać.

- **Dlaczego konie miałyby chcieć być partnerami na szkoleniu (współtrenerami)?**

Koń może być partnerem w osiągnięciu wyznaczonych przez nas celów. Jednakże, podobnie jak w ludzkich relacjach zawodowych i osobistych, cel może zostać osiągnięty tylko po zbudowaniu właściwej relacji. Dobre, trwałe partnerstwo opiera się na samoświadomości i dobrowolnej chęci rozumienia perspektywy drugiej strony. Konie

pięknie odzwierciedlają tę dynamikę i motywują uczestników do pracy nad nią. Dają natychmiastową i obiektywną informację zwrotną, pokazując bardzo jasno i dokładnie co musimy zmienić, by osiągnąć dobre, mocne partnerstwo, umożliwiające realizację planu i osiągnięcie celu. Jeżeli zbudujemy relację, konie dobrowolnie będą współpracować, jeżeli relacja nie jest dobra - konie to pokażą. W każdej sytuacji wspólnie sprawdzają się w roli współtrenera.

- **Jaką rolę odgrywa fakt, że koń jest zwierzęciem stadnym?**

Zachowania konia wynikają z jeszcze jednego ważnego aspektu, na którym zbudowana jest Horse Assisted Education, a mianowicie z inteligencji społecznej wynikającej z „mentalności stadnej”. Koń jest zwierzęciem uciekającym, jego jedyną obroną jest ucieczka a bycie w stadzie to warunek przetrwania. Stado pełni rolę ochronną, dostarcza wygody i bezpieczeństwa indywidualnym koniom. Poprzez proces udomowienia koń jest gotowy zaakceptować człowieka jako członka swojego „stada” i reaguje na jego zachowanie tak jak odpowiedziałby na zachowanie innego, końskiego towarzysza w stadzie. Takie zachowania koni powodują, że są one doskonałym medium odzwierciedlającym każdą zmianę w relacji.

JAK MOŻNA WYKORZYSTAĆ HORSE ASSISTED EDUCATION?

- **W jakich przypadkach stosuje się HAE?**

Włączenie koni jako elementu procesu poznawczego i rozwojowego jest szczególnie efektywne w procesach rozwoju osobistego, kształtowania przywództwa, budowania zespołów i zachęcania do współpracy w grupie, rozwiązywania problemów, rozwoju komunikacji, budowania relacji, samoświadomości i wiary w siebie, a także przekraczania własnych obaw i ograniczeń niezbędnych w skutecznej sprzedaży. Praca z końmi podczas warsztatów Horse Assisted Education jest źródłem nowych doświadczeń oraz okazje do dyskusji, analizy i refleksji. Kluczowym elementem tych procesów rozwojowych jest transfer doświadczeń do środowiska zawodowego.

- **Co konkretnie dzieje się podczas zajęć?**

Uczestnicy zajęć są przeprowadzani przez serię ćwiczeń prowadzonych z ziemi i polegających na interakcji z końmi. Pozwalają one zidentyfikować i skoncentrować się na

wyzwaniach i zagadnieniach, które w danym momencie powinny być przez uczestnika przepracowane. Przykładowy zespół może mieć problemy z efektywną pracą grupową w celu realizacji wspólnych celów. Ustrukturyzowane ćwiczenia z końmi będą się w tym wypadku koncentrować wokół komunikacji, budowy zespołu oraz rozwiązywania krytycznych problemów w tym obszarze.

- **Czy HAE nadaje się do budowania zespołów?**

Wyjątkowość i skuteczność przeprowadzania procesu budowy zespołu przy udziale koni polega na tej niezwyklej i natychmiastowej informacji zwrotnej, którą oferują konie: odpowiadają one bardzo jednoznacznie i natychmiastowo na wszystko co uczestnicy przynoszą z sobą do tego zadania i wnoszą w tę interakcję. W przypadku, gdy zespół ma problemy z efektywną współpracą, koń także zareaguje brakiem współpracy, który prawdopodobnie pokrzyżuje plany realizacji zadania, demaskując brak wystarczającej komunikacji w grupie. W ten sposób odkrywane są obszary do poprawy.

- **Jaka jest rola trenera?**

Trener wspiera proces edukacyjny i pomaga w transferze doświadczenia na życie zawodowe. Trener jednak jest w cieniu procesu i pomaga uczestnikom samodzielnie dostrzec pojawiające się informacje zwrotne.

- **Jakie jest zadanie uczestników zajęć HAE?**

Dla uczestników Horse Assisted Education, najważniejszym jest doświadczenie i poznanie odpowiedzi na pytania: „Co ja wnoszę w relację? Dlaczego koń reaguje w taki sposób na moją osobę i zachowanie?” Zachowanie, postawa uczestnika warsztatu jest odzwierciedlana w zachowaniu konia. Zmiana zachowania człowieka natychmiast powoduje zmianę w zachowaniu konia. Daje to możliwość poznawania i eksperymentowania z nowymi zachowaniami, a także zmiany przekonań na swój temat.

- **Czy informacje zwrotne otrzymywane są tylko od koni?**

Zobiektywizowana i natychmiastowa informacja zwrotna jest przekazywana przez zachowanie konia, jednak istotnym elementem warsztatów jest także obserwacja innych oraz informacja przekazywana przez pozostałych uczestników zajęć. Warsztaty dają możliwość eksperymentowania z własnymi zachowaniami, ale także uczenia się od innych.

- **Podczas zajęć HAE ludzie są wyjęci z ich naturalnego kontekstu, dlaczego można przenosić te doświadczenia na życie codzienne?**

Obserwacje potwierdzają, że postawa ludzi w stosunku do koni jest spójna z ich postawą w stosunku do ludzi. Jesteśmy tym kim jesteśmy, działamy w oparciu o nawykowe wzorce i reakcje. Wzorce te doskonale ujawniają się w sytuacji stresu wynikającego z pracy z nieznanym, dużym zwierzęciem. Te same nawyki i postawy ludzie prezentują wobec swoich współpracowników, klientów, a także codziennych zawodowych wyzwań.

Rozwijanie zdolności do efektywnej komunikacji w pracy z końmi dostarcza umiejętności, wiedzy i doświadczenia, by zdecydowanie poprawić własne sposoby radzenia sobie z życiowymi wyzwaniami, zadaniami, a także ludźmi, których spotykamy na swojej drodze.